

مطالعه تطبیقی آثار فرهنگی زنان ایران و فلسطینی در حوزه ادبیات پایداری (جلوه های ادبیات پایداری در آثار سیمین بهبهانی و سحرعدنان خلیفه)

پردیس عامری^۱

دانشجوی دکتری مطالعات زنان (مطالعات نظری جنسیت) دانشگاه ادیان قم

چکیده

ادبیات پایداری بر لزوم بازگرداندن حقوق انسانی تأکید دارد و این نمود گاهی در مطالبات حقوقی زنان دیده می‌شود. این ادبیات دارای ظرفیتی بالا برای مقایسه جوامع و اقوام تحت جنگ و در آرزوی رهایی و صلح دارد. به دلیل این ظرفیت بالا این ادبیات می‌تواند ضامن ایجاد رویکردها و نقطه نظرهایی باشد که شاید برای بهبود شرایط انسانی و به ویژه زنان در کشورهای خاورمیانه و رها شدن از زیر فشار جنگ، سلطه جنسیتی و روند صلح آمیز و برابری خواه سودمند باشد. این سؤال اساسی مطرح می‌شود که آیا این ادبیات همان مدینه فاضله معروف است و در مطالعاتی از این دست، تصور از ادبیات پایداری مفهومی انتزاعی می‌باشد یا اینکه می‌تواند در مسیر صلح و آزادی مردم جوامع اثرگذاری حقیقی کند؟ در این تحقیق که با رویکرد مطالعه‌ای تطبیقی در حوزه ادبیات پایداری و بر مبنای آراء جامعه‌شناسی ادبیات صورت گرفته است، با جمع‌بندی یافته‌های تحقیق، این نتیجه حاصل می‌شود که با توجه به نزدیکی فرهنگی و عقیدتی کشورهای خاورمیانه، شباهت‌های مشکلات و مسائل موجود در این دو جامعه مورد بررسی توسط آثار نویسندگان و شعرا آنها، تا حد زیادی نمود پیدا می‌کنند و در نهایت می‌توان به فهم درستی از نقش این نوع ادبیات در اثرگذاری‌های اجتماعی با رویکردهای آزادی‌خواهی و جنگ‌گریزی دست یافت. در مقایسه جلوه‌های ادبیات پایداری در آثار این دو زن ایرانی و فلسطینی می‌توان دریافت که مشخصه‌های بارز ادبیات مقاومت در آثار هر دو مشهود است و قابلیت تطبیق دارد. چه در تشویق جامعه به استقامت و تلاش برای خاتمه جنگ و چه در زنده کردن روحیه پایداری و سازندگی و امید در میان زنان و مردان جامعه.

واژگان کلیدی

ادبیات پایداری، سحرعدنان خلیفه، سیمین بهبهانی، انتفاضه، فلسطین.